

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ : DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ : DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

↔ Szerkesztőség és kiadóhivatal : Debreczen, Kollégium. ↔
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
egész évre 100 K., félévre
50 K. Egyes szám ára 3 K.

A jó asszony.

A jó asszonynál nagyobb kincs és nagyobb boldogság nem lehet e földi életben semmi a férfi embernek, aki még a paradicsomi boldogság ölében is úgy tapasztalta, hogy nem jó az embernek egyedül lenni. Két nő kezébe van letéve egész életünk sorsa, — mondta valaki, — az anyánkéba és a hitvesünkébe; adjon halát az égnek, aki jó anyát és jó házastársat kapott. Különösen, ha jó házastársat. Mert ennek kiválasztásában maga is felelős levén, a sikertelenségben a keserűséget még az önszemrehányás fájdalma is növeli. Továbbá, mert az édes anya gondjai alatt — legalább rendszerint — csak a gyermekkor különben is derűs éveit alatt marad az ember, míg a házastárs ugyan csak rendszerint — és annál nagyobb baj, ha nem így történik — egész életén át ápolója, gondozója, vigasztalója, földerítője a férfi- és öregkor sok szomorúsággal és nyomorúsággal megvert napjainak.

Ha Isten különös áldása a jó asszony mind-egyik házában, mennél inkább annak kell mondani a papi családban. A paptól nagyon sokat, szinte emberfeletti várnak a hűvei, példaadást Krisztus minden tanításának feltétlen követésében. Pedig még az sem elég, hogy ő maga Istennek tökéletes hűségű szolgálója, ha családja tagjai s első sorban a felesége, nem hasonlóképpen fénylő világosságok. A leggondosabb lelkipásztori munkát elronthatja a papnének egyetlen meggondolatlanul rideg, vagy rosszul sikerült tréfájú mondása. Ezekre gondolva tartotta a régi egyház helyesebbnek, s tette a római katolicizmus kötelezővé a nőtlenséget az egyház szolgálóira nézve.

Viszont azonban a jó asszony, akinek szíve is, esze is van elég, hogy az ura gondját, gondolatját teljesen megossa, nemcsak nem akadály, hanem ép előmozdítója, hatalmas segítője a lelkipásztori munka eredményességének és igen gyakran feledtetője a férj nem kis számú apró hibáinak. Boldog a pap, akinek ilyen jó asszonyt adott az Isten.

És nemkülönben sokszorosan áldás a jó asszony a tudós ember házában. Mert aki a tudó-

mányoknak jegyezte el magát, nem tudja eléggé megszabadítani magát ettől a kötelektől még a legtermészetesebbnek tartott emberi érzések és kívánságok irányában sem. A tudós embert, mikor rajta van az ihlet pillanatja, nem érdekli, nem érdekelheti semmi más a világon, mint az a gondolat, amelynek életet fog adni. Mint ahogy a szülő asszony nem ér rá elmélkedni, vagy gondoskodni a vajudas kínjai között. A tudós ember ezért sokszor olyan furesa, félszeg, szórakozott, rideg, ingerlékeny vagy semmivel sem törődő, aminőnek naponta látjuk. A tudós ember feleségének éppen ezért bizonyos fokig martirium az élete: tudnia és megértenie kell azt, hogy férjének gondolatait és érzéseit nem egyedül ő bírja, hanem csak felében-harmadában tudja elharcolni a tudománytól. Tudnia és megértenie kell azt, hogy férje gondolataiért és érzéseit — magának a férjnek érdekében is — küzdenie kell, de ennek a küzdelemnek a mértékét is el kell találnia, mert ha túlságosan nagy részt követel magának, boldogtalanná teszi a férj életét. Szóval a tudós ember jó feleségének nemesak jó asszonynak, bölcsnek és tapintatosnak kell lennie.

... Ezeket a mindig igaz gondolatokat most az a szomorú alkalom hozta a tollam hegyére, hogy ezen a héten meghalt egy jó asszony, jeles papné, kiváló tudósnak mint a felesége.

A fiatal papi nemzedék, mely mindig szereti példaképül választani kitűnő mestereit, válassza példaképül most gyászában megtört öreg mestert abban is, hogy házastársat keresvén, igyekezzék a jó papnét, a könyvekbe merülő férj jó feleségét megtalálni s a fiatal tiszteletes asszony előtt írja le példaképül azt a szerény, szelid, életét övéinek áldozó, magát mások javára szentelő áldott jó asszonyt, aki — adhatott neki a világ akármilyen címet — szívében, lelkében, magaviselésében, tán mindenkinél inkább tiszteletes asszony volt.

*Ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk,
az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár
haljunk, az Úrén vagyunk.*

Róm. 14s.

Közélet

Csenger.

E név hallatára egyháztörténelmi emlékeink újúlnak fel lelkünkben. E helyen tartatott 1570-ben Méliusz elnöklete alatt a híres zsinat, amely az unitarizmussal szemben erős alapot adott a református egyháznak. A csengeri hitvallást Méliusz Béza Tódor két levelével erősíti meg a János Zsigmondhoz intézett dedikációjában. Az Úrnak 1922-ik esztendejében ismét hitvallást tett Csenger az ő erős református meggyőződéséről. Mint e meggyőződésnek szem- és fültanúja, magam írom meg e sorokat, bár jól tudom, hogy történetet írni arról, amiben magunk is szereplünk, szokatlan, kényes, sőt elítélő véleményt is hívhat ki. Legyen barmiképen, a kollegium érdeke, amely e sorok írásakor szemem előtt lebeg, álljon felette minden ellentétes ítéletnek!

A mi fáradhatatlan kollegiumi pénztárnokunk, Rózsa Sándor többszöri felkérésére, nagy elfoglaltságom közepett is reászántam magam, hogy a kollegium érdekében eszközendő gyűjtés végett kiutazom Csengerbe. November 25-én, szombaton reggel 1/2 5 órakor indultam el Veress János 4. o. tanítójelölt irnokommal, miután — tekintettel arra, hogy Csenger már a határzónában van — elláttuk magunkat a szükséges arképes igazolvánnyal. Közéledéli 1 óra volt, amidőn Csengerbe megérkeztünk. Innen már nem megy tovább a vonat. Másfél kilométerrel odább Románia kezdődik Óvárral, ahol szintén tartottak zsinatot (1545). A község tornya a csengeri állomásra látszik. Bizonyos lehangoltsággal szálltunk ki itt, közel az oláh világhoz, de lelkünkbe bátorságot öntött a szíves fogadtatás, amelyben az állomásnál részesültünk. Az egyház apostoli buzgóságú, ékesszólásáról széles körben ismert lelkésze, Pótor Elemér fogadott bennünket a tanítókkal együtt, akik közül Ki-s Árpád igazgató, tanítóképezdénk volt kiváló növendéke, intézett hozzám meleg szívből jövő üdvözlő szavakat. Csilingelő szánon, amelyet egy volt tanítványom atyja bocsátott rendelkezésünkre, a lelkészi lakhoz hajtottunk, ahol vendégszerető szállásra találtunk. Délután 3 órakor a községházán tartandó képviselőtestületi ülésre kellett mennünk, amelynek első tárgya a kollegium megsegítése volt. A képviselőtestületi tagok szép számmal jelentek meg. A bíró megnyitva a gyűlést, Nagy László községi jegyző a debreczeni kollegium nehéz helyzetére való utalással felkért engem, hogy vázoljam kiküldetésem célját. Amennyire tölem telt, lerajzoltam a vergődő kollegiumot, amely eddig a szegény, de tehetséges tanulók iskolája volt, ma pedig benne csak azok tanulhatnak, akiknek pénzük van, mert szegények, koldusok lettünk s jótéteményeket alig tudunk adni. Hová lesz a református egyház, ha a debreczeni kollegium a romlatlan falusi nép köréből származó tehetségeket nem tudja kiképezni és adni a társa-

dalomnak? Beszédem után a község teljes bizalmát bíró, minden vasárnap templomba járó jegyző 50.000 kor. segély megadását indítványozta a debreczeni kollegium részére. Javaslatához Sulyok Sándor ügyvéd, egyházmegyei tanácsbíró szólott ékes szavakkal, mint a kollegium egykori növendéke, izzó lelkesedéssel; majd egy izraelita vallású, a kollegium iránt melegen érdeklődő gyógyszerész, Csengeri Rezső. Mindkettő a legjobb akarattal pártolta az indítványt s az egyszerű földmivelő emberek egyhangúlag reá kiáltották: Megadjuk! Megadjuk! Megható jelenet volt. Mindnyájan a kollegium varázsa alatt állottunk. Az igazgató-tanító meglátogatása után vacsorára Sulyok ügyvéd vendégszerető házához voltunk híva, ahol egyik, Szatmármegye megszállt területére való rokonuk meghatva beszélte el, hogy birtokán miként osztoznak az olahok.

Másnap, 26-án d. e. 10 órakor a templomba mentünk, amelyet a hideg téli idő dacára is szüntő megöltött a közönség. Lukacs 6. 48 alapján predikáltam: Adjatok — néktek is adatik, kifejtve, hogy miért kell adni a kollegiumnak s mit ad a kollegium a református egyháznak, a társadalomnak, a hazának. Perselypénzül több mint 3000 K gyűlt be. Még a legények karzatán is, ahol nem igen szoktak tenni a perselybe, most szépen adakoztak. Kijöve az ódonszerű, még az Anjou-korból származó templomból, lépteinket a díszes központi iskola felé irányoztuk, ahol egyik tanteremben az egyháztanács tartotta a kollegium felsegélése céljából gyűlését. Pótor Elemér lelkész meleg üdvözlő szavak után felkérte a kurátort, hogy tegyen indítványt arra nézve, mennyi összeget ajánlhat fel az egyházközség a debreczeni kollegium felsegéléseire. A kurátor — egy derék, becsületes, hitbuzgó ember — utalt az egyház nehéz helyzetére: az orgonajavításra, harangok készíttetésére, sajnálatát fejezte ki a felett, hogy nagyobb összeget nem ajánlhatnak fel: 10.000 koronának megadását indítványozza, ő maga pedig sajátjából 2000 koronát ad. Indítványát Pongrácz takarékpénztári igazgató lelkes hozzászólása után egyhangúlag elfogadták. Majd kiosztottuk a gyűjtőveket a másnap kezdődő gyűjtésre, amelyben résztvettek a lelkész, az összes tanítók, presbiterek s magammal vitt irnokom. Itt kell még megjegyeznem, hogy az egyháztanács gyűlése után az egyik tanító az egyházi énekhar nevében 1000 koronát ajánlott fel a kollegiumnak. Majd egy hónapok óta beteg tanítót látogattunk meg, aki szintén tanítóképezdénknek volt jeles növendéke.

Még javában tartott az ebéd Nagy László jegyző vendégszerető házában, amidőn Komlódtótfaluból volt derék tanítványom Vida Kálmán tanító átjött, hogy menjek át hozzájuk délután istentisztelet tartása végett. Siemünk kellett, mivel a novemberi délutánok nagyon rövidek. Tótfalut Csengertől a Szamos választja el, amelyen remek vasút vezet keresztül. Ott voltam hát Komlódtótfaluban Márk Endre ügyészünk, kollegiumunk lelkes barátjának a szülőföldjén. A kis 5—6-száz lakos-

sal bíró faluból keveset láttam. Mindent hó borított, de meg sietnem kellett Kozma Zsigmond tiszteletes úr kalauzolása mellett a templomba. Így is bizony már sötét volt, midőn a kis, de csinos templomból kijöttünk. Több mint 1000 korona folyt be a perselybe s maga a tiszteletes asszony 500 koronát adott a kollegiumnak. Majd nehéz, kevésbé járt úton a falunak egyik felreeső zugában a lelkész ajánlatára felkerestünk egy egyszerű iparost. — cséplőgép tulajdonost, Jeney Aladárt. Amint beszédbe ereszkedtem vele, szavaiból mindjárt kiviláglott a munkás filozofiája, a fizikai munkának a szellemi munkánál többre való becsülése. Értelmes ember, mondatfűzései úgyszólván kifogástalanok s midőn előadtam jövetelem célját — így szólt: „Én ugyan sohasem fogom a debreczeni kollegiumban taníttatni gyermekeimet, mivel ipari pályára adom őket, de a debreczeni kollegiumot kötelességünk fenntartani. Én csak csekély összeget adhatok erre a célra, amiért nem is volt talán érdemes lefáradni.” Erre átadott 2000 koronát. Meghívva köszöntem meg a nemeslelkű embernek a kegyes adományt. Az éjszakát Komlódtótfaluban töltöttük Vida Kálmán tanítónál, aki a tanítóképző-intézeti segély-egylet részére 500 koronát adott. Másnap még a reggelinél ültünk, amidőn a köz ég izraelita jegyzője Glücksmann átízent, hogy látogassam meg, mivel előző nap nagy sajnálatára nem volt otthon. Nyomban átmentem s előadtam jövetelem célját. Ama ígérettel adott át a kollegium részére 5000 koronát, hogy körjegyzőségében Komlódtótfaluban és Szamosbecsen a képviselő-testülettel is fog erre a célra bizonyos összeget megszavaztatni. Visszamenve Csengerbe néhány előkelő, ügyünk iránt érdeklődő egyénnel tettem látogatást. Ez alatt folyt a gyűjtés. Csak az egyik kisebb utcában írnomok egy presbíterrel 6000 koronát gyűjtött. Az ebédet a Csáky-családnál fogyasztottuk el, ahonnan 2 órakor egyenesen a vonathoz hajtottunk. Mint a tanítványi ragaszkodás jelét jegyzem fel, hogy az 1910. évi borzalmas katasztrófáról ismeretes Szatmárökörítő állomásánál felszállt hozzám néhány évvel ezelőtt végzett tanítványom Matoesi Antal rápolti tanító, aki megtudta, hogy ezen a vidéken járok. Elkísért egészen Nyírbátorig, ahonnan aztán a legközelebbi vonattal viszatért. Este fél 10 órakor érkezünk meg. *A csengeriek áldozatkészsége kerek 100 ezer koronát hozott össze a debreczeni kollegium felsegélyezésére.*

Száraz krónikát írtam le, amely mögött azonban megható áldozatkészség, hitbuzgóság s a debreczeni kollegium megbecsülése rejlik. A csengeri gyűjtés egyszersmind útmutatóul is szolgálhat a kollegium érdekében megindított akció további fejlődésére. Sikert az egyes egyházközségekben csak akkor lehet elérni, ha valamely lelkészjellegű tanár a kollegiumból kimegy a vidékre predikálni. A nép, amint egyik csengeri presbíter megjegyezte, ilyen gyűjtések alkalmával csak annak hisz, aki a templomban, a szószéken magyarázza meg a híveknek az ügy fontosságát. Mondhatom, e téren a

theologiai-, a lelkészjellegű gimnáziumi- és tanítóképezdei tanárok nagy szolgálatot tehetnének a kollegiumnak. Mi az a kollegium? Óh azt csak az tudja átérezni, aki, mint én is, Istenem és szüleimen kívül, mindent az alma maternek köszönhetnek. Szegényen, koldusan, kopottasan léptem át a kollegium küszöbét, hiszen édes atyám, akkor már nyugalmazott tanító, mit adhatott volna útra-valóul, mint szegénységet. Akkor még nem volt meg a mai konviktus. Tíz pénzes ebéden éltünk, reggelink és ebédünk a 2 napra kiosztott brugó volt. Mint szolgadiákok a felsőbb tanulók szobáit takarítottuk s harmadik gimnazista koromban a tanítóképezdészeknek sepregettem s hordtam a vizet. Szigorú, kemény élet volt, de megedzette a lelket az étellel való harcra, lemondásra, a bántalmak eltűrésére. Azért áldalak én benneteket csengeriek, hogy ennek a kollegiumnak adtatok, amely annyionkat felnevelt. Derék lelkipásztorokkal, egyházas tanítóitokkal, presbitereitekkel, vezetőitekkel példát, megszegyenítő példát adtatok sokaknak a mai sivár, reménytelennek látszó korban. A ti szíveteket még megdobogtatja e név hallása: debreczeni református kollegium!

Dr. Veress István.

A fentebbi sorokhoz legyen szabad hozzátennünk kiegészítésül, hogy a segélygyűjtés sikere nagyban függ a gyűjtők buzgóságától is. Forró köszönet és mély hála illeti a csengerieket páratlan felbuzdulásukért, áldozatkészségükért, de hálaosan kell elismernünk azt is, hogy az adománygyűjtés eszközzésére dr. Veress István tanítóképezdei igazgató szeretett barátunk — nem törődve az utazás nehézségeivel, — kész szívvel vállalkozott. Lelkesítő egyházbeszédet tartott a templomban s egyes lakosokat személyesen keresett fel az adomány átvételére. A csengeri lelkész, presbíterium, egyes egyháztagek, a kollegium küldöttei vállvetett lelkes munkálkodásának köszönhető a fényes, csaknem páratlan eredmény.

A gyűjtő-bizottság.

Halottaink

Dr. Erdős Józsefné György Juliánna

A folyó december hó 4-én, reggel négy órakor hosszas betegség után, életének 62., boldog házasságának 42. évében jobb hazába költözött Dr. Erdős Józsefné György Juliánna, a hű hitves, a gondos édesanya és nagyanya, a szerető testvér, a gyöngéd napa és jó rokon, az áldott emlékezetű igazi magyar nagyasszony.

Munkatere a család volt, amelynek körében nemes hivatását olyan hiven és teljesen betöltötte, hogy egyéniségéből, lényéből a szó valóságos értelmében világitó fény és tápláló meleg sugárzott

ki mindazokra, akik az Erdős család tagjaival összeköttetésbe jutottak. Amit az isteni gondviselés az egyháznak és társadalomnak az elhunyt nagyszony férje és hitben felnevelt öt gyermeke révén adományozott, mindannak ihletője, iránvívója és rendezője az immár jobblétre szenderült, kiváló nő szelid, jóságos, tiszta lelke volt.

Most itt hagyott bennünket. Haza ment. Ott hon találkozunk. K.

Tóth Béla alsóborsodi esperes, miskolci lelképásztor 52 éves korában, november hó 2-án este szívszélhűdés következtében váratlanul elhunyt. A boldogult egyike volt a legbuzgóbb lelkészeknek, igazi jószívű ember, aki mindenkit tőle telhetőleg hathatósan támogatott, segített. Elhalálása nemcsak a néhai Tüdös István püspök családját sújtotta pótolhatatlan veszteséggel, hanem a magyar református egyház egyetemét is. Emlékét szívünkben megőrizzük!

Különfélek

Van még hit. A reformáció emléknapi hozta be hozzám egyik buzgó egyháztag a következő sorokat: „Mi alulírottak Isten nevének dicsőítésére, a reánk bízott javaiból a reformáció emlékűnnepén 25.000. azaz huszonötezer koronát adunk egy, a községükben idővel felállítandó árvaház alapjára azon reménységben, hogy Istennek kegyelméből ezen kis mustármag a jókedvű adakozásból oly terebélyes fává fog növekedni, amelynek árnyékában községünk árva gyermekei menhelyet találhatnak. Jóllehet a névleges keresztyének előtt ez nevetséges és lehetetlen dolog, de az Isten előtt mindenek lehetségesek! V. Gál Balázs és neje Oláh Zsófia.“ Büdszentmihály, 1922 nov. 29. *Ajtay Jenő*, református lelkész.

Orgonazúgás címmel a napokban jelent meg Ravasz László dr. új könyve. A 12 és fél íves könyv tartalmaz 16 előadást és esszét, 13 prédikációt és 11 temetési beszédet: az utolsó négy esztendő aratásából. Az ízlésesen kiállított könyv kétféle papíron készült: félfamentes példány ára 600, famentesé 800 korona. Az ár és 30 korona postadíj és kezelési költség előzetes beküldésével megrendelhető, vagy személyesen megszerezhető a Theologus Iratérjesztésnél Budapesten, IX. Ráday-utca 28. és minden könyvkereskedésben.

„**Dobó Sándor igazgató-tanító ösztöndíjalap**“ címen Dobó Sándor hajdúböszörményi igazgató, a Tanítók Lapja főszerkesztője 40 éves tanítói és írói működése alkalmából pályatársai, barátai és tisztelői alapítványt tettek és ezt ma is gyűjtik. Dobó Sándor az alapítványt két részre osztotta s az eddig begyűlt összegből 21,000 koronát a 9159 sz. városi takarékpénztári betétkönyvön a hajdúböszörményi Boc kay főgimnáziumnak, másik felé ugyanazon pénztárnál a 9160. sz. betéti könyvön a debreczeni református férfi tanítóképzőnek adományozta.

Lelkészi korpótlék-hirdetés.

A nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszterium az 1922. évi január—júniusi időszakra 142.507—1922. sz. a kelt rendelvényében az alább felsorolt lelkészi korpótlék-illetmén eket utalványozta. Felkérem a nt. lelkész urakat, hogy $\frac{1}{4}$ ívre irandó nyugtáikon, a 142.507—1922. sz. rendelvényre való hivatkozással a felvételt ismerjék el, a nyugtát *feltétlenül* csupán az egyházmegyei pénzükező úrhoz küldjék, akik — ha kivétel nélkül összegyűltek a nyugták — szíveskedjenek rovasos ívre irandó kimutatás kapcsában azokat az egyházközületti pénztárhoz beküldeni.

Abádszalók, Kérészy István K 44.64—155.36, Ajak K 250—250.—, Apagy K 500.—, Álmosd K 200.—, Ártánd K 200.—, Bagamér K 218.02—281.98, Bakonszeg K 500.—, Balmazújváros Dr. Molnár Béla K 200.—, Balsa K 500.—, Barabás K 500.—, Báránd K 500.—, Benk K 500.—, Beregdarócz K 200.—, Beregsurány K 200.—, Berekböszörmény K 500.—, Berettyószentmárton K 500.—, Berettyóújfalú K 200.—, Berkesz 1921 II. félévi K 400.—, 1922 I. félévi K 400.—, Besenyőd K 500.—, Beszterecz K 123.27—376.73, Békés Dr. Márk Ferenc K 500.—, Karácson András K 200.—, Békéscsaba K 400.—, Békéssámson K 200.—, Békésszentandrás K 200.—, Biharnagybajom K 500.—, Biharugra K 316.53—183.47, Bojt K 200.—, Botpalád K 400.—, Bucatelep K 200.—, Búj K 500.—, Büdszentmihály Ajtay Jenő 1921 II. félévi a túlélvezmény levonásával K 208.75, II—III. korpótlék különbözet 56 fillér és 1922 I. félévi K 400.—, Csaholez K 500.—, Csaroda K 500.—, Császló K 17.35—482.65, Csenger K 500.—, Csengersima K 400.—, Csengerújfalú K 200.—, Csorvás K 500.—, Csökmő K 500.—, Czégénydányád K 7.55—492.45, Danesháza K 500.—, *(Darnó, Andorkó Sándor özvegyének az 1921 II. félévről K 498.55 kongrua van kiutalva, kérjük a nyugtát róla.)* Darvas K 500.—, Debreczen Dr. Baltazár Dezső K 500.—, 1921 II. félévi, 1922 I. félévi K 500.—, K. Tóth Kálmán 1921 II. félévi K 500.—, 1922 I. félévi K 500.—, Szele György 1921 II. félévi K 500.—, 1922 I. félévi K 500.—, Uray Sándor 1921 II. félévi K 400.—, 1922 I. félévi K 400.—, Derecske K 400.—, Dévaványa K 500.—, Dombrád K 500.—, Döge K 260.63—239.37, Encses K 500.—, Esztár K 287.79—212.21, Fábriánháza K 500.—, Fehérgyarmat K 200.—, Fel-őjözsa K 400.—, Fényeslitke K 500.—, Földes K 500.—, Furta K 82.97—117.03, Fülesd K 400.—, Fülöp K 500.—, Gáborján K 500.—, Gacsály 1921 II. félévi K 200.—, 1922 I. félévi K 200.—, Gádoros K 500.—, Gáva K 400.—, Gebe K 500.—, Geszt K 101.14—398.86, Geszteréd K 500.—, Gégeny K 337.51—162.49, Gulács K 500.—, Gyoma Harsányi Pál K 500.—, Répás Pál K 200.—, Győrtelek K 500.—, Gvulaháza K 500.—, Gyulavári K 200.—, Gyügye K 406.58 (6.58 korp. különbözet), Gyüre K 500.—, Hajdubagos K 158.24—341.76, Hajduböszörmény Szolnoky Gerzson K 500.—,

Hajduhadház K 200.—, Hajdunánás K 500.—, Hajdunánás Kolozsvári Mihály K 252·80 (52·80 korpótlék különbözet), Hajdusámson K 388·49—111·51, Hajduszoboszló Demjén Ferenc K 500.—, Szabó Antal K 500.—, Hajduszovát K 424·65—75·35, Henczida K 224·80—275·20, Hete K 200.—, Hodász K 500.—, Hódmezővásárhely: K 500.—, Losonezy Endre. K 500.—, Terek Gyula. K 500.—, Györffy József, K 500.—, Papp Imre. K 500.—, Szeremley Sámuel, Hosszúpályi K 84·64—415·36, Ibrány K 500.—, Ibrony K 200.—, Ilk 1919 II. félévi K 500.—, 1922 I. félévi K 500.—, Jármí K 500.—, Karczag Szombathy István K 500.—, Török Vince K 500.—, Kállósemjén K 500.—, Kántorjánosi K 500.—, Kemecse K 252·20—247·80, Kenderes K 439·49—60·51, Kék K 400.—, Kékese K 500.—, Kisar K 19·35—180·65, Kishodos K 400.—, Kisléta K 500.—, Kislónya K 200.—, Kisnamény K 500.—, Kis-palád K 356·78—143·22, Kisszekeres K 500.—, Kisújszállás Nagy István K 500.—, Török Imre K 500.—, Kisvarsány K 500.—, Kisvárda K 139·91—360·09, Kocsord K 500.—, Kokad K 420·43—79·57, Komádi K 500.—, Komlódtótfalu K 200.—, Konyár K 400.—, 1920. évi hátralék, kérünk erről még nyugtát beküldeni, Kótaj K 500.—, Körösladány K 500.—, Körösnagyharsány K 251·43—248·57, Körösszakál K 400.—, Körösgazapáti K 200.—, Köröstarcsa K 500.—, Kötegyán K 500.—, Kúnágotha K 200.—, Kúnosorba K 499·95—05, Kúnhegyes Maklary Károly K 500.—, Massáth Ferenc K 200.—, Kúmadaras Medgvaszay Gyula K 200·74—299·26, Lorántháza K 500.—, Lövépetri K 500.—, Magyarcsanak K 75·29—424·71, Magyarhomorog K 400.—, Majtis K 500.—, Makó Nagy Károly K 500.—, Matolcs K 500.—, Márokpapi K 200.—, Mátészalka K 397·20—102·80, Mátyus 1921 II. félévi K 200.—, 1922 I. félévi K 200.—, Mezőberény K 500.—, Mezőhegyes K 250.—250.—, Mezőladány K 200.—, Mezősas K 127·24—372·76, Mezőtúr Marjai Károly K 200.—, Csomasz Dezső K 500.—, Méhtelek K 400.—, Mérk 1921 II. félévi K 200.—, 1922 I. félévi K 200.—, Mikepércs K 500.—, Monostorpályi K 189·60, Magyar K 400.—, Nagydobos 1919 II. félévi K 200.—, 1921 II. félévi K 200.—, 1922 I. félévi K 200.—, Nagycsed K 500.—, Nagygéc K 200.—, Nagyhalász 1921 II. félévi K 500.—, 1922 I. félévi K 500.—, Nagyhodos K 38·16—461·84, Nagykálló II—III. korpótlék különbözet K 26·40, 1921 II. félévi K 400.—, 1922 I. félévi K 500.—, Nagykereki K 443·56—56·44, Nagyléta K 200.—, Nagylónya K 200.—, Nagymajlát K 500.—, Nagyrábé K 500.—, Nagyrév K 56·76—443·24, Nagyszekeres K 400.—, Nagyvarsány K 400.—, Nábrád K 200.—, Nádudvar K 500.—, Nyíracád K 107·24—392·76, Nérhátor K 304·96—195·04, Nyírbogát K 500.—, Nyírbogdány K 500.—, Nyíregyháza K 398·83—101·17, Nyírgelse K 78·82—321·18, Nyírgyulaj K 400.—, Nyírlákó K 200.—, Nyírkarász K 400.—, Nyírlövő K 200.—, Nyírmada K 200.—, Nyírmeggyes K 500.—, Nyírmihálydi K 399·57—43, Nyírpazony K 200.—, Nyírtét K 400.—,

Nyírtura K 400.—, Ófehértó K 400.—, Okány K 354·39—45·61, Olesva K 226·54—173·46, Olesva-apáti K 142·16—357·84, Ópályi K 500.—, Oros K 500.—, Öcsöd K 500.—, Ór K 500.—, Panyola K 400.—, Pap K 500.—, Papos K 52·80 korpótlék különbözet, 1922 I. félévi K 200.—, Paszab K 500.—, Pátroha K 500.—, Petneháza K 52·80 korpótlék különbözet, 1922 I. félévi K 200.—, Piricse K 500.—, Pusztatold K 200.—, Püspök-ladány K 400.—, Ramocsaháza K 400.—, Rákóczi-falva K 95·09—404·91, Rápolc K 250.—, Nyíry Gyula nyug. lelkésznek 1921 július 1-től szept. 30-ig, Reformátuskovács-háza K 200.—, Rétközberencs 1921 I. félévi K 200.—, 1921 II. félévi K 252·80, 1922 I. félévi K 400.—, Rohod K 500.—, Sarkad K 500.—, Sáp K 500.—, Sáránd K 400.—, Sényő 1921 II. félévi K 200.—, 1922 I. félévi K 200.—, Szaboles K 400.—, Szabolesbáka K 500.—, Szabolesveresmart K 155·65—244·35, Szakoly K 500.—, Szamoskér K 200.—, Szamoszeg K 400.—, Szamosatárfalva K 200.—, Szamosújlak K 200.—, Szatmárcseke 1920 I. félévi K 500.—, 1922 I. félévi K 500.—, Szatmárköri 1921 II. félévi K 349·89—150·11, 1922 I. félévi K 349·89—150·11, Szeged Bereczk Sándor özvegyének K 500.—, Szeghalom K 500.—, Szentes Papp Lajos K 161·43—338·57, Böszörményi Jenő K 400.—, Szentpéterszeg K 500.—, Szerep K 500.—, Székely K 200.—, Tákos K 200.—, Tetétlen K 364·44—135·56, Téglás K 4·85—195·15, Tépe K 100.—100.—, Tiszaadony 1921 I. félévi K 500.—, 1921 II. félévi K 500.—, 1922 I. félévi K 500.—, Tiszabeecs K 400.—, Tiszaberczel K 461·23—38·77, Tiszabezdéd K 200.—, Tiszacsege K 387·75—112·25, Tiszadada K 200.—, Tiszaderzs K 182·78—317·22, Tiszadob K 385·10—114·90, Tiszacsizsár K 400.—, Tiszaföldvár K 500.—, Tiszafüred K 400.—, Tiszaignar K 277·07—222·93, Tiszainoka K 500.—, Tiszakanyár K 500.—, Tiszakerecsény K 500.—, Tiszakóród K 200.—, Tiszakürt K 500.—, Tiszalök K 400.—, Tiszamogorós K 500.—, Tiszánagyfalva 1921 II. félévi K 500.—, 1922 I. félévi K 500.—, Tiszarád K 500.—, Tiszaroff K 232·40—167·60, Tiszaszentimre K 137·94—362·06, Tiszazalka K 67·37 Nagy Lajosnak, Tiszaszentmárton Porzsolt Ádám özvegyének K 500.—, Tiszaszöllös K 200.—, Tiszaug K 200.—, Tiszavid K 200.—, Tiszaberek K 200.—, Tivadar K 200.—, Törökszentmiklós K 466·92—33·08, Tunyog K 500.—, Túrístvándi K 500.—, Túrkeve Baja Mihály K 400.—, Harsányi Sándor K 500.—, Túrriese 500.—, Tuzsér K 500.—, Tiszásas K 200.—, Tyukod K 500.—, Újfehértó K 400.—, Újkenéz K 200.—, Uzska 1921 II. félévi K 400.—, 1922 I. félévi K 400.—, Vaja K 500.—, Vasmegyer K 500.—, Vámosatya K 500.—, Vámosoroszi K 400.—, Vámospércs K 200.—, Váncsod K 500.—, Vencsellő K 200.—, Vésztő K 400.—, Zsarolyán K 100.—100.—, Zsurk K 250.—250.—

A bélyegtelen nyugta jövőre is megtartandó mintája a következő:

..... egyházmegye.

..... egyházközség

Nyugtatvány

..... koronáról, szóval is.....
 koronáról, amennyit a tiszántúli református egyházkerület pénztárából korpótlekom..... koronás évi összegének 1922. évi január—júniusi részlete fejében, mint a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 142,507—1922. sz. rendeletével az egyházkerülethez utalványozott összeget hiány nélkül felvettem.

Kelt..... 192..... hó..... napján.

Az előző időről fel nem vett s most újból utalványozott korpótlekról a vonatkozó időnöz képest módosítandó lesz a szöveg; a két tetelre irt összeg előbb a hirdetés szerint közölt alakban, de aztán menten összegezve is beirandó a nyugtába.

A kezelés könnyítése céljából kérem egyformán, pontosan $\frac{1}{4}$ ivre. hátsó lapján is tiszta papírra írni a nyugtát. Nem hirdetett illetményről ne tessék nyugtát küldeni.

Debreczen, 1922 dec. 6.

Kiváló tisztelettel

Rózsa Sándor,
 egyházker. pénztárnok.

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

Körlevél.

Nagytisztelétű Esperes Úr!

Közlöm a M. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszterium 156,376—1922. I. és II. sz. rendeletét a következőkben:

„Az 1922. évi 8600. M. E. számú rendelet 1. c) pontja értelmében mindazok a lelkészek és segédlelkészek, kik az 1921. évi 2500. M. E. számú rendelet 9. §-ában foglalt felhatalmazás alapján rendkívüli segélyt kapnak, a rendeletben megjelölt egyéb feltételek fennforgása esetén egyszersmindenkorra szóló beszerzési segélyben részesítendőek. Erre való tekintettel a beszerzési segély összegek megállapítása céljából egyidejűleg és jelen szám alatt tárgyalásba léptem a m. kir. pénzügyminiszter úrral.

Addig is, míg a pénzügyminiszter úr hozzájárulása megérkezik, a rendelet mikénti végrehajtása ügyében leendő szíves tudomás és a beszerzési segély kiutalványozására vonatkozó előmunkálatok elkészíthetése céljából van szerencsém Méltóságodat tisztelettel a következőkről értesíteni:

Javaslatom szerint beszerzési segélyt csakis azon lelkészeket, theologiai tanárokat és segédlelkészeket illeti meg, akik 1922. évi október hó 1-én rendkívüli segélyre igényjogosult álláson tényleges szolgálatban állottak.

A beszerzési segély összege két részből áll, nevezetesen: a beszerzési segély törzösszegéből és a családi állapotól függő többletéből. Ez a több-

let az alkalmazottnak csak a jelzett időpontban 24-ik éle évét még be nem töltött oly édes vagy mostoha gyermekei, valamint az alkalmazott oly törvényes felesége után jár, akik után az alkalmazottnak az 1922. év III. (október—december) negyedében családi pótlékra igénye volt s azt meg is kapta. Oly gyermek vagy feleség után tehát, ki után az alkalmazott részére a jelzett évnegyedre az igénybejelentésének késedelme miatt családi pótlék nem engedélyeztetett, a családi állapottól függő többlet nem jár.

A beszerzési segély törzösszegét és családi állapotól függő többletét teljes összegben csak az az alkalmazott kaphatja, aki az 1922. évi október hó 1-éig egyhuzamban teljesített tényleges szolgálatának hatodik hónapját ez időpontban már betöltötte, vagyis az 1922. évi április hó 1-től október hó 1-éig terjedő időben, megszakítás nélkül lelkészi, theol. tanári vagy segédlelkészi minőségben működött. Azon alkalmazottak pedig, kiknek tényleges szolgálatuk 1922. évi október hó 1-ig számítva 6 hónapnál rövidebb, de ez időpontig a 2 hónapot már elérte, vagyis az legalább 1922. évi augusztus hó 1-je óta folytonos, a beszerzési segély törzösszegének és családi állapotól függő többletének felösszegére jogosultak.

Van szerencsém tehát Méltóságodat tisztelettel felkérni, hogy a böles vezetése alatt álló egyházkerület kötelékébe tartozó, a jelölt feltételeknek megfelelő és az 1922. évi október hónapra rendkívüli segélyben már részesült lelkészekről, theologiai tanárokról és segédlelkészekről két-két példányban állampénztáranként összeállított kimutatásokat méltóztassék lehetőleg mielőbb rendelkezésemre bocsátani, melyek függőleges hasábjai a következő adatokat tartalmazzák:

1. sorszámot;
2. az alkalmazott nevét;
3. az 1922. évi október hó 1-én betöltött állomáshelyét;
4. az 1922. évi október hó 1-én viselt alkalmaztatásának minőségét;
5. lelkészi képesítésének fokát;
6. az 1922. évi október hó 1-ig bezárólag egyhuzamban teljesített tényleges szolgálatának kezdetét.

(Ez a hasáb csak a segédlelkészeknél, továbbá azoknál a lelkészek- és theologiai tanároknál töltenődik ki, akik 1922. évi október hó 1-ig nem állottak 6 hónap óta tényleges szolgálatban.)

7. Az alkalmazott oly törvényes feleségének és oly gyermekeinek nevét, akik után az alkalmazottnak az 1922. év III. negyedében családi pótlékra igénye volt s azt a szóban lévő évnegyedre meg is kapta. A gyermekeknél a születés időpontja (az év, hónap és nap megjelölésével) is feltüntetendő. Oly gyermek vagy feleség, ki után az alkalmazott a családi pótlékot a jelzett évnegyedre azon okból nem kapta meg, mert az illető gyermek vagy feleség utáni családi pótléka az igény bejelentésének késedelme miatt már csak 1923. évi január hó 1-től folyósított: a kimu-

tatásba nem veendő fel. Oly gyermek vagy feleség azonban, ki után az alkalmazott igényét Méltóságod útján hozzám késelem nélkül már bejelentette s csak a családi pótlékanak kiutalásáról szóló értesítvény nem érkezett meg meg Méltóságodhoz: a kimutatásba felvehető, de ily esetben a „Jegyzet” hasábjában megjelölendő az a körülmény, hogy az alkalmazottnak az illető családtag utáni családi pótlékra vonatkozó igénye hozzám Méltóságod által mely időpontban és minő szám alatt jelentett be.

8. A miniszterium által engedélyezendő beszerzési segély összegeknek a miniszterium által leendő kitöltésére szolgáló két egymással párhuzamos függőleges hasábot, melyek közül az egyik a) hasábjában az alkalmazott részére a felesége és gyermekei után egyenként, a másik b) hasábjában pedig ugyanezek után összesen járó beszerzési segély összegének itteni bejegyzésére fog szolgálni.

9. „Jegyzet” hasábjában.

Az 1922. évi október hó 1-je után nyugdíjazott, valamint az oly lelkészeket, kik 1922. évi október hó 1-e után távoztak — rendkívüli segélyre igényjogosult állásukról — nem igényjogosult állásra, a jelölt feltételek fennforgása esetén a beszerzési segély megilleti. Ily lelkészeknél a „Jegyzet” hasábjában az igényjogosult álláson teljesített tényleges szolgálat megszűnésének időpontja és oka is feltüntetendő.

Az 1922. évi október hó 1-e után elhalálozott lelkészek közül a kimutatásba csak azok vehetők fel, kiknek az egyház részéről nyerendő állandó ellátásra igényel biró özvegye vagy árvái, vagy pedig olyan családtagjai (feleség vagy édes gyermek) maradtak, akik után az alkalmazott az 1922. év III. negyedében családi pótlékot élvezett. Ez utóbbi esetben külön megjelölendő, hogy a beszerzési segély mely hozzátartozó kezéhez lenne kifizetendő.

Nem vehetők fel a kimutatásba az állásuktól felfüggesztett vagy elmozdított, valamint az oly lelkészek, kik állásukat időközben elhagyván, más, nem lelkész jellegű pályára léptek.

Tekintettel az állam súlyos pénzügyi helyzetére és ennek folytán a beszerzési segélyek netáni illetéktelen felvételét elkerülni óhajtván, van szerencsém Méltóságodat tisztelettel felkérni, méltóztassék a kimutatásokban hozzám bejelentendő adatok feltétlen pontosságát és valóságát ellenőrizni, figyelmeztetve az érdekelt lelkészeket és az espereseket, hogy a Méltóságodhoz e célra bejelentendő adatok feltétlen helyességéért teljes erkölcsi és anyagi felelősséggel tartoznak.

Felkérem Nagytiszteletet, hogy a rendeletben kívánt állampénztáranként összeállított kimutatást méltóztassék hivatalomhoz lehető rövid időn belül felterjeszteni. Nemleges jelentés szintén felterjesztendő.

Atyafiságos szeretettel

Debreczen, 1922 december 1.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni református tanítónőképző-intézetnél rendszeresített s nyugdíjazás folytán megüresedett egyik rendes tanári állásra és pedig a 2. pedagógiai tanszékre pályázat hirdettetik.

E tanszéken működő tanár kötelessége egyes pedagógiai tárgyak tanításán és a gyakorlati tanítások egy részének vezetésén kívül nyelv-történeti órák ellátása is.

Pályázhatnak elsősorban tanítónőképző-intézeti pedagógiai, vagy ennek hiánya esetén nyelv-történeti képesítésű, másodsorban középiskolai nyelv-történeti képesítésű férfiak és nők. Azon pedagógiai képesítésű tanárok, akik nyelv-órákat is el tudnak látni, egyenlő pályázati feltételek esetén előnyben részesülnek; úgyszintén az 1922. évi I. t. c. 24. §-a alapján szabályszerű elbírás alá eső alkalmazottak is.

Javadalom: ha kezdő tanár, a IX. fizetési osztálynak, ha már működött, miniszteri beleegyezés esetén az ő már megszerzett fizetési osztályának megfelelő törzsi fizetés, amelyből 2400 korona és a fizetési osztályának megfelelő lakbér, valamint öt izbeni 200 koronás ötödéves korpótlék az egyháztól, fizetés-kiegészítés és minden megillető pótlék az államtól jár.

Kellően felszerelt pályázati kérvények 1923. jan. 10-ig a debreczeni református tanítónőképző-intézet igazgatóságához (Kö-suth-utca 33. szám) nyújtandók be. Az állás a döntés után azonnal elfoglalandó.

Debreczen, 1922 dec. 1.

1—2

Szele György,
az igazgatótanács elnöke.

Meghosszabbítás.

A november 25-én (Lapunk 47. számában) megjelent nyírmeggyesi pályázat határideje f. hó 17-ig hosszabbított meg.

Pályázat

A búji egyházba *káplán* kerestetik, minden lelkészi teendőik végzésére. Javadalma egyelőre mosás és világításon kívül, lakás és teljes ellátás mellett havi előrefizetendő egy mázsa búzaérték s az összes mellékjöveldmek.

Pályázat

a büdszentmihályi (Szabolcs) református egyház által újonnan rendszeresített XI. és XII. számú tanítói állásokra.

XI. számú állás.

I. Javadalom:

1. Alapfizetés az egyház pénztárából évnegyedként előre fizetve annyi, amennyit a mindenkori állami törvény az államsegélyes iskolákhoz rendel.

2. Háborús segély az egyház pénztárából évnegyedenként előre fizetve annyi, amennyi a mindenkori alapfizetés után jár.

3. Fizetésekiegészítés az államtól.

4. Lakber évnegyedenként előre fizetve az egyház pénztárából.

II. Kötelesség.

1. A presbiterium által kijelölt osztály vagy osztályok egyházkerületi tantervszerinti tanítása.

2. Ünnepkövetek ellátása a presbiterium által esetről-esetre történő kölesönös díjmegállapítás szerint.

3. Lelkészt a kanonikus órákon; kántort akadályoztatása esetén és úrvacsoraosztások alkalmával helyettesíteni.

XII. számú állás.

I. Javadalom: Mint a XI. számú állásnál.

II. Kötelesség:

1. A presbiterium által kijelölt osztály vagy osztályok egyházkerületi tantervszerinti tanítása.

Mindket állás férfi pályázók által töltetik be, kik közül előnyben részesülnek a beosztott állami tanítók, a B-listások és menekültek. Ferfi pályázó nem léte esetén presbiterium fentartja magának a jogot, hogy nőt válasszon.

Akik olyan állami tanintézetben nyerték oklevelüket, amelyben a konventi tantervnek a vallásoktatásra

vonatkozó része végrehajtva nincs: kötelesek a vallási tantárgyakból, ének és zenéből s ezek tanítási módszereiből az egyházkerület idevonatkozó bizottsága előtt, alkalmaztatásuktól számított egy év alatt, pótvizsgálatot tenni.

Pályázati határidő: 1922 dec. 24.

Választás: 1922 dec. 31.

Állás elfoglalandó: 1923 január 15.

Büdszentmihály, 1922 nov. 26.

Ajtay Jenő,

református iskolaszéki elnök.

Pályázat

a nyírbogáti református egyház újonnan felállítandó IV. tanítói állására. Fizetés: a 122.000. sz. rendelet szerinti helyi javadalmon kívül törvényes államsegély és lakáspénz. — Kötelessége: a rábízandó osztály, vagy osztályok törvényszerű tanítása és vallaserkölesös nevelése.

Ha tanítónő választatik: kézimunka tanítás a leányosztályokban.

Református tanítók — tanítónők —, keresztlevéllel, oklevéllel, működési-, orvosi-, honossági bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket: Református Iskolaszékhez (Nyírbogát, Szabolcs megye), december 15-ig küldjék. „Menekültek, B)-listások előnyben.“

A LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK!

DEBRECZENI MESÉSKÖNYV

IRTA: GYÖKÖSSY ENDRE.

A magyar gyermekeknek és az ifjúságnak országosan ismert jeles írója **Gyökössy Endre**, a híres „Pálotai cserkészek“, a „Táboroznak a pálotai cserkészek“, a „Hazavándorlók“ című és több pompás gyermekkönyv kitűnő szerzője karácsonyra gyönyörű értékes meséskönyvvel ajándékozta meg a magyar gyermekvilágot

A „DEBRECZENI MESÉSKÖNYV“-BEN

Gyökössy Endre ez új, nagyszerű könyvében 25 szebbnél-szebb mese, monda, virágrege tanítja, gyönyörködteti, mulattatja a gyermekeket. — És minden meséhez egy-egy szép képet rajzolt Mühlbeck Károly, a legjelesebb magyar illusztrátor.

A leghitványabb kóc-baba, a leggyatrabb pléh-trombita többé kerül ma, mint a **DEBRECZENI MESÉSKÖNYV**, mert ennek a félvászon kötésű, 25 rajzzal ékes, nagyértékű könyvnek

CSAK 320.— KORONA AZ ÁRA!

Ezért a legolcsóbb, a legszebb és legmaradandóbb karácsonyi ajándék

GYÖKÖSSY ENDRE DEBRECZENI MESÉSKÖNYVE!

Kapható a „MÉLIUSZ“ könyvkereskedés és könyvkiadó hivatalban DEBRECZEN.

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántuli református egyház könyvnyomda vállalata.